

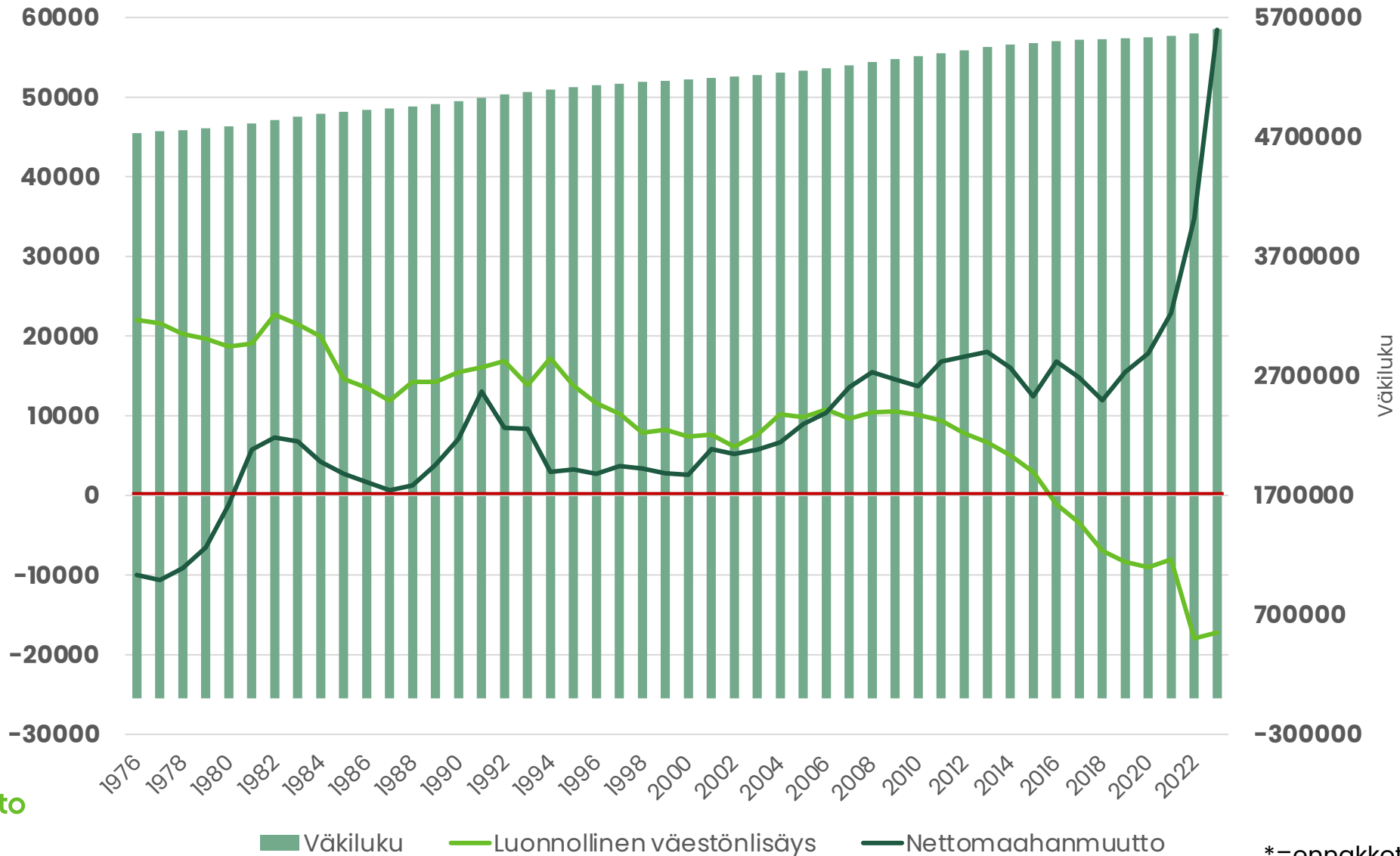
Kaikki tykkää perheistä: Suomalaisten perhepoliittiset toiveet väestömurroksen aikana

Perhepolitiikan suuntaviivat tulevaisuudessa
Allin päivä 31.1.24, Tiedekulma

Anna Rotkirch

Tutkimusprofessori, tutkimusjohtaja, Väestöntutkimuslaitos

Suomen väestön määrä, luonnollinen väestönlisäys ja nettomaahanmuutto 1976–2023*

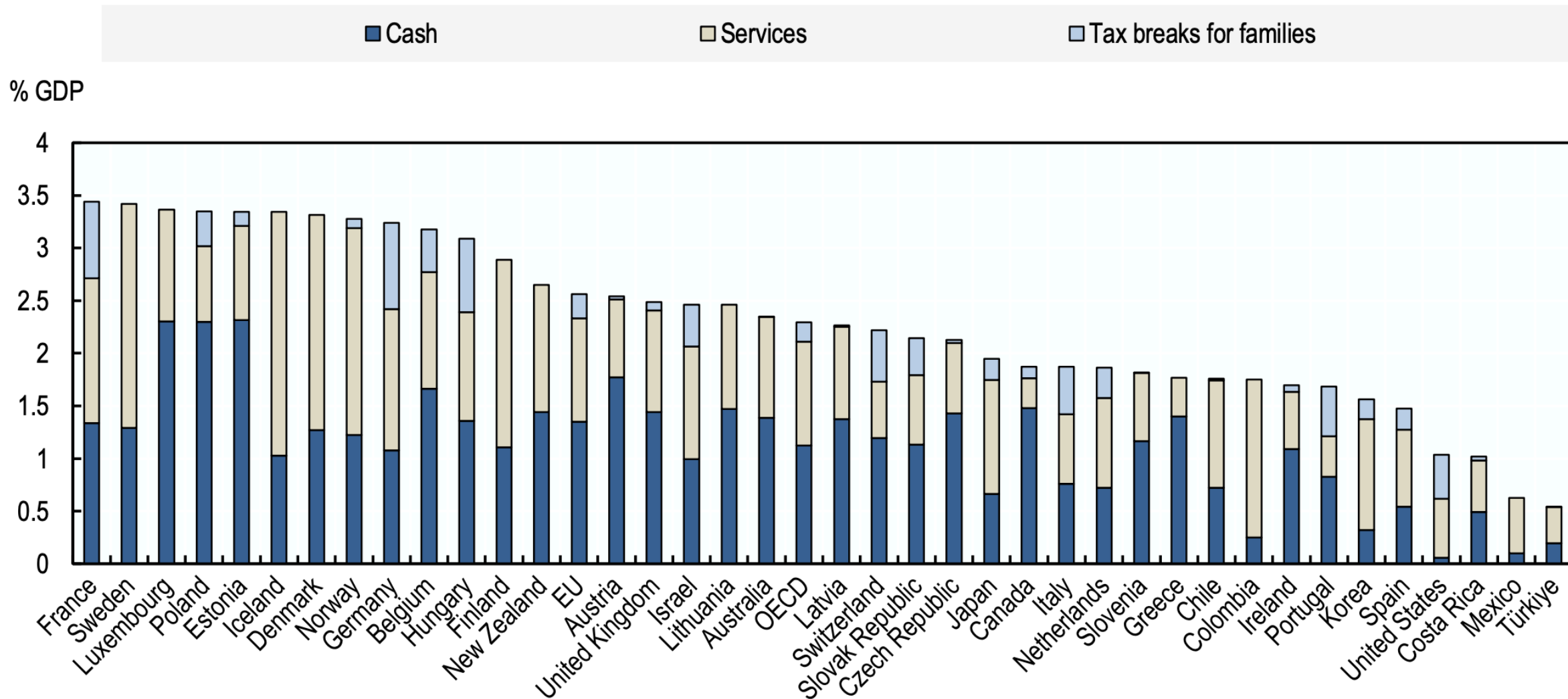

Suomi elää nopeaa väestömurroksen aikaa

- **Suomen väestön ikääntymisen loppusuora on vasta edessä**
 - Hyvin vanhojen määrä kasvaa 100 000 ihmisellä 2035 mennessä: kestäväkö rahoitusjärjestelmä?
 - Syntyvyyden lasku heijastuu työmarkkinoihin vasta alkaen 2026
- **Suomen syntyvyys on maailman alhaisimpia**
 - Perinteinen perhepolitiikka on entistä tärkeämpää ja voi edistää 2+ lastensaantia. Sen lisäksi tarvitaan toivotun lastensaannin politiikkaa
 - Muitakin väestöhaasteita riittää (aluekehitys, muuttoliike, jne)
- **Valtiovalta: Väestöpoliittinen selvitys 2021 ja selonteko 2024-25**
- **Myös muu yhteiskunta voi toimia: elinkeinoelämän ja työnantajien vuoro?**

Chart PF1.1.A. Public spending on family benefits

Public expenditure on family benefits by type of expenditure, in per cent of GDP, 2019 and latest available

Perheeseen kasvattaminen vaatii rahaa

Syntyvyys matalenee ja kansa harmaantuu. Suomalaiset haluavat rohkeaa perhepolitiikkaa, mutta keinoista ollaan osin eri mieltä.

Syntyneiden lasten määrä vähenee Suomessa edelleen. KUVA: IRENE STACHON / LEHTIKUVA

23.11.2023 2:00

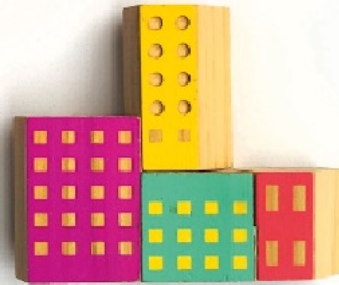
The
Henry Mance
Interview

'The strange thing with fertility is that nobody really knows what's going on'

ANNA ROTKIRCH

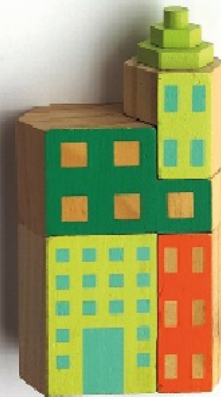
The Finnish demographer assesses how young people view having children and suggests we may need a societal rethink

Kaikki tykkää perheistä

Suomalaisten
perhepoliittiset
toiveet

Aineisto

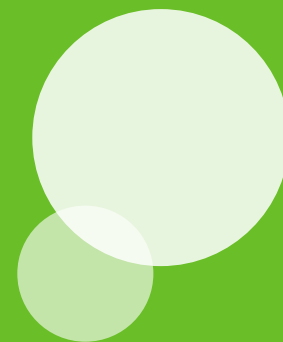
- **2022 elokuussa kerätty kysely, Kantar Oy (nyk. Verian)**
 - perhevapaauudistus voimassa, ei kokemuksia vielä
- **20–59-vuotiaat suomalaiset (vertailuissa 20–55-v.)**
- **N = 3389**

- **Vertailukohtina v. 2010, 2014 ja 2018 Perhebarometrit**

- **Aineisto painotettu sukupuolen, iän, koulutuksen, lapsiluvun ja asuinpaikan mukaan**

Mitä tutkittiin?

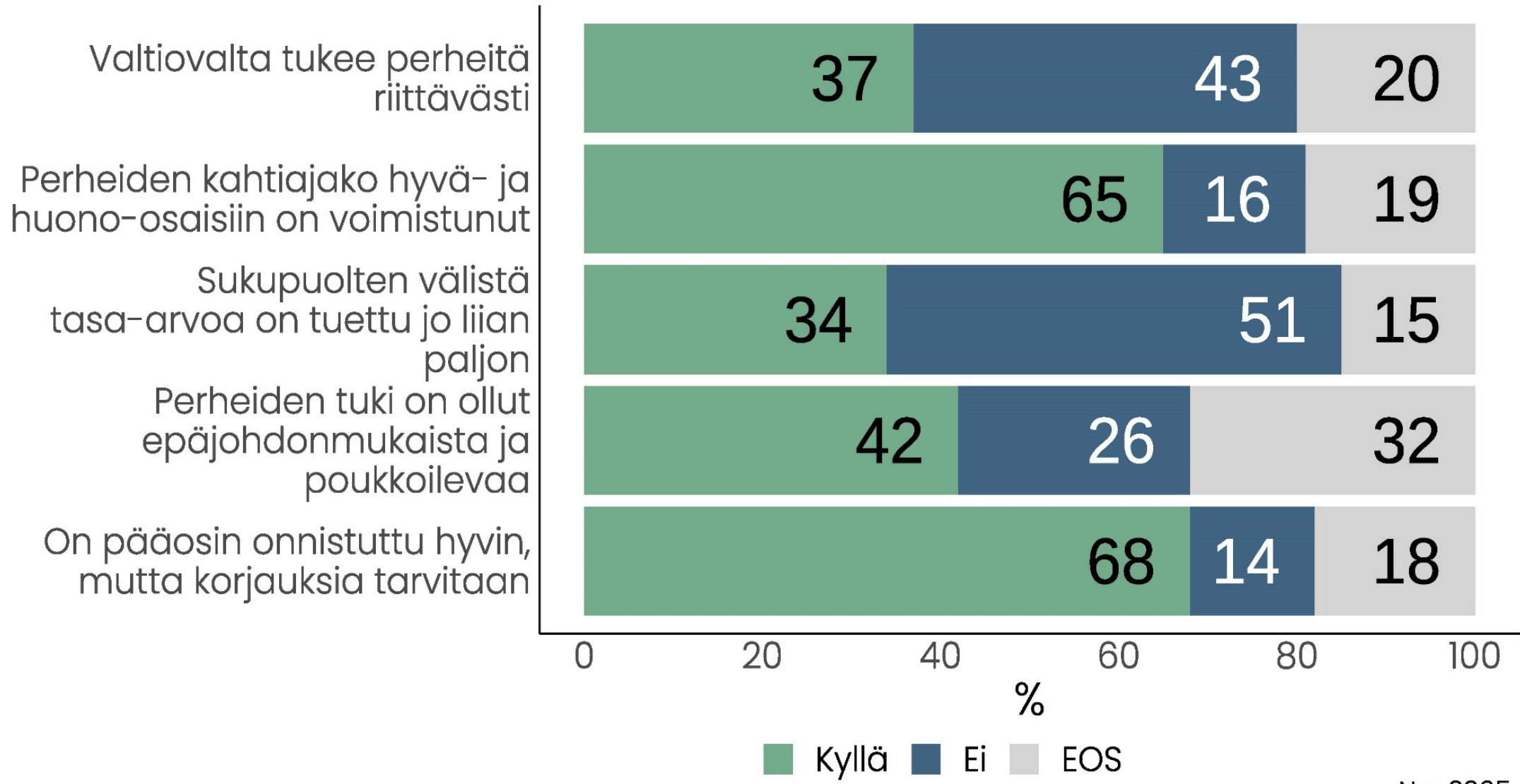
- **Miten lapsiperheitä pitäisi suomalaisten mielestä tukea?**
 - Miten verovaroja tulisi kohdentaa
 - Miten tärkeitä erilaiset perhepoliittiset toimet ovat tai olisivat
 - Mikä olisi erityisen tärkeä korjaamisen kohde perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi (avovastaukset)
- **Miten suomalaiset arvioivat perheille nykyisin tarjolla olevia tukia ja palveluita?**
 - Valtiovallan tuki: riittävää, poukkoilevaa vai eriarvoistavaa?
 - Perhevapaat ja niiden uudistus
 - Sopiva ikä aloittaa päivähoidossa
 - Lapsilisät
- **Miten mielipiteet ovat muuttuneet 2010-luvusta?**

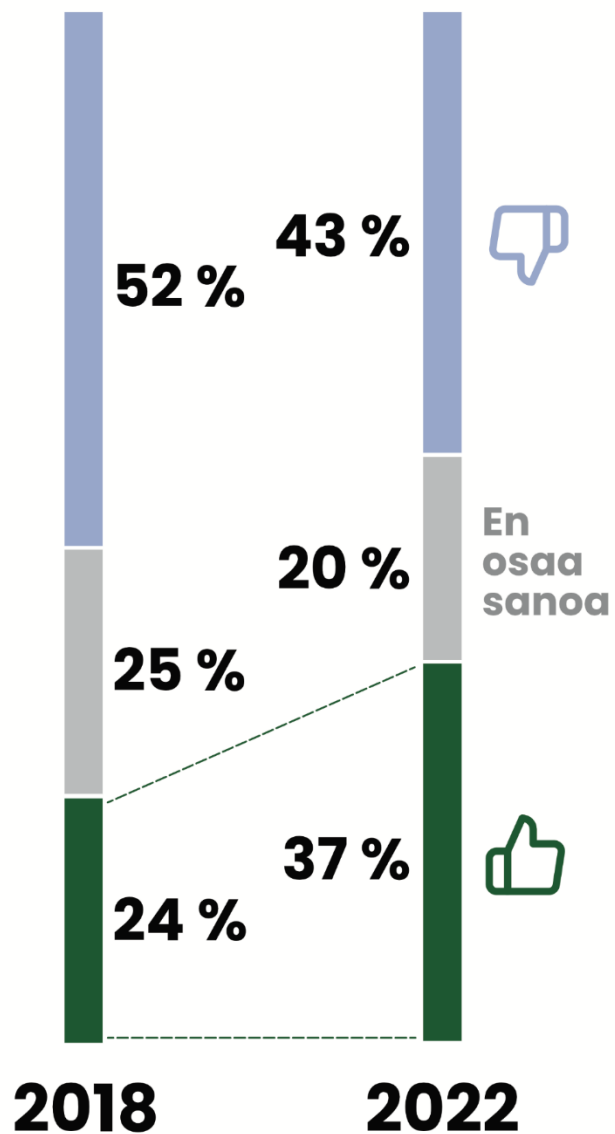
Tyytyväisyys perhepolitiikkaan ja toiveita verovarojen kohdistamisesta

**Kaksi kolmesta suomalaisesta
arvioi perhepolitiikan onnistuneen
hyvin Marinin hallituksen kaudella,
vaikka korjauksia vielä tarvitaan.**

N = 3365

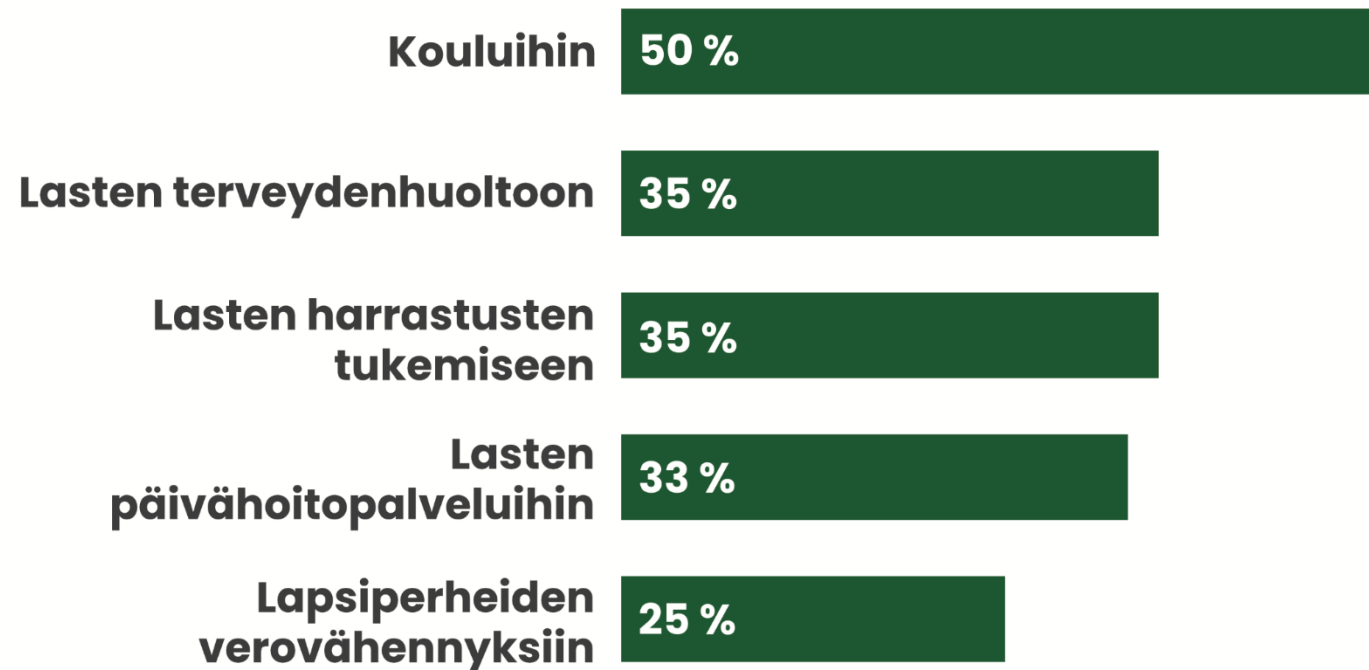
Kaksi viidestä on edelleen sitä mieltä, ettei perheiden tuki ole riittävällä tasolla.

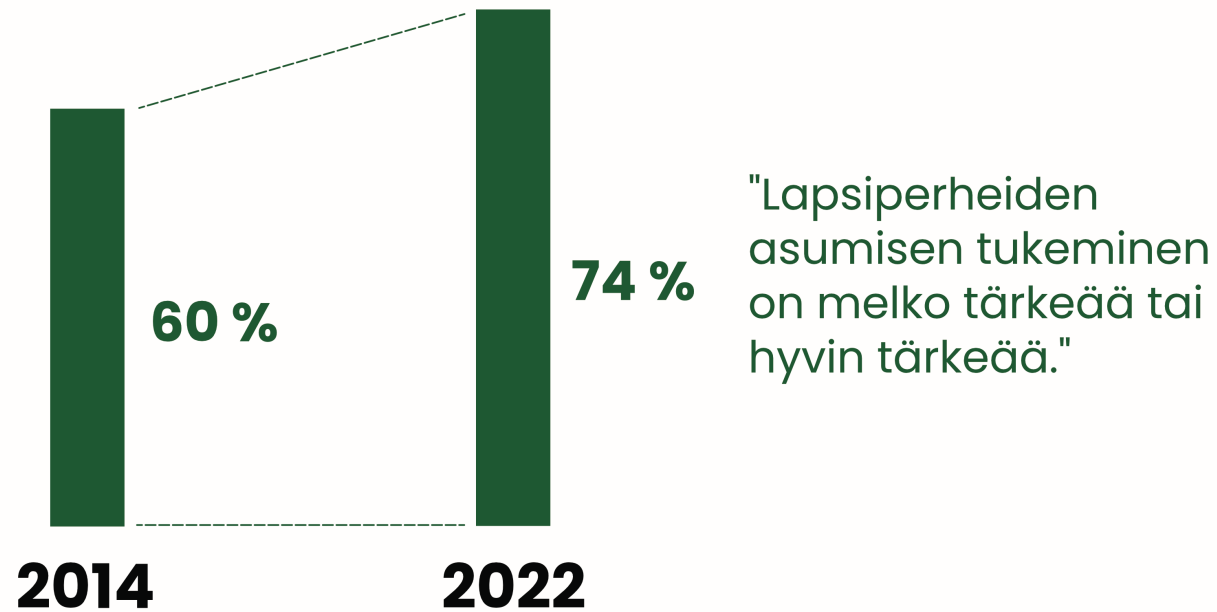
Tyytyväisten määrä kasvoi kuitenkin Sipilän hallituksen kauteen verrattuna 37 prosenttiin.

Mihin verovaroja tulisi kohdistaa, mikäli ne suunnataan lapsiperheiden tukemiseen?

Valitse kolme itsellesi tärkeintä asiaa.

Kaikki vastaajat.

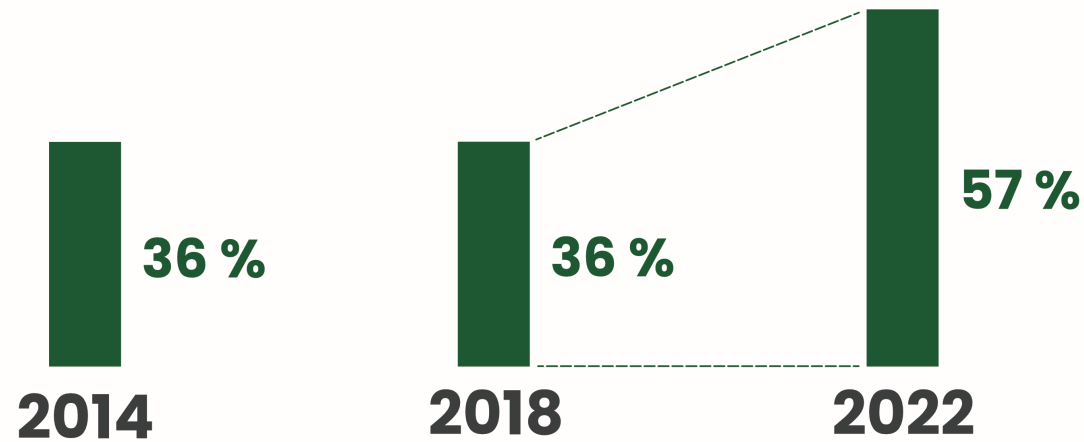

**Perhepoliittiset toimet ja uudistukset
– etenkin asumisen tukeminen –
koetaan aiempaa tärkeämmiksi.**

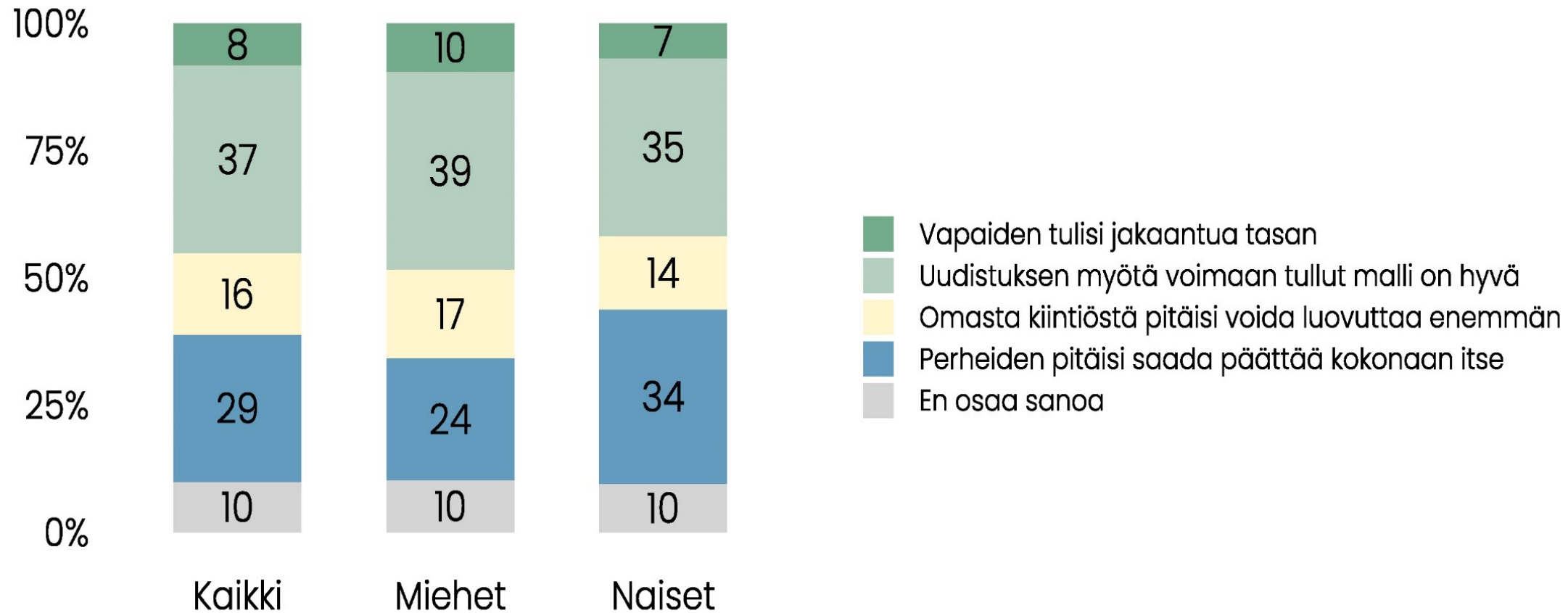
Suhtautuminen perhevapaa uudistukseen ja toivottu lapsen ikä varhaiskasvatuksen alkaessa

"Vanhempainvapaan nykyinen kesto on sopiva."

Perhevapaauudistus otetaan lämmöllä vastaan. Tyytyväisyys vanhempainvapaiden keston ja joustoihin on uudistusten myötä aiempaa laajempaa.

Vanhempien kiintiöt jakavat mielipiteitä

N = 3398
n=1568 (miehet)
n=1820 (naiset)

" Nyt meillä
molemmilla on
mahdollisuus
viettää
tasaisemmin aikaa
tulevan lapsemme
kanssa."
(Mies, 29-v)

" Isä ei voi
imettää eikä äiti
olla tissit täynnä
töissä."
(Mies, 35-v)

Suomi ei ole ratifioinut kansainvälisen työjärjestö
ILO:n äitiyssuojelusopimusta. Mm. Norjassa
imetystauot on kirjattu lakiin.

Korvaustasosta

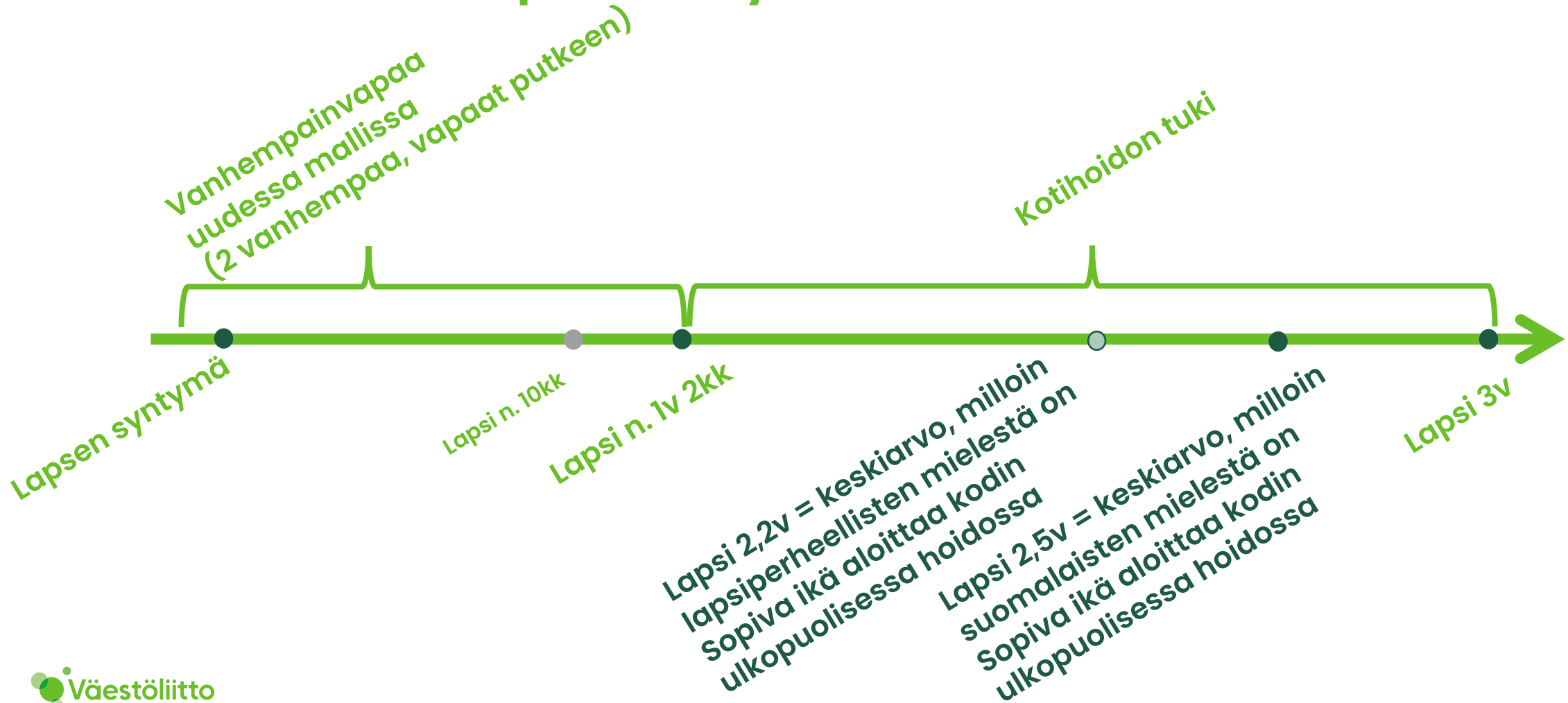
"Valitse mielestäsi paras keino kannustaa isiä pitämään enemmän perhevapaita."

Isiä voisi kannustaa pidemmille perhevapaille parhaiten korottamalla vanhempainrahan 90 prosenttiin ansiotuloista.

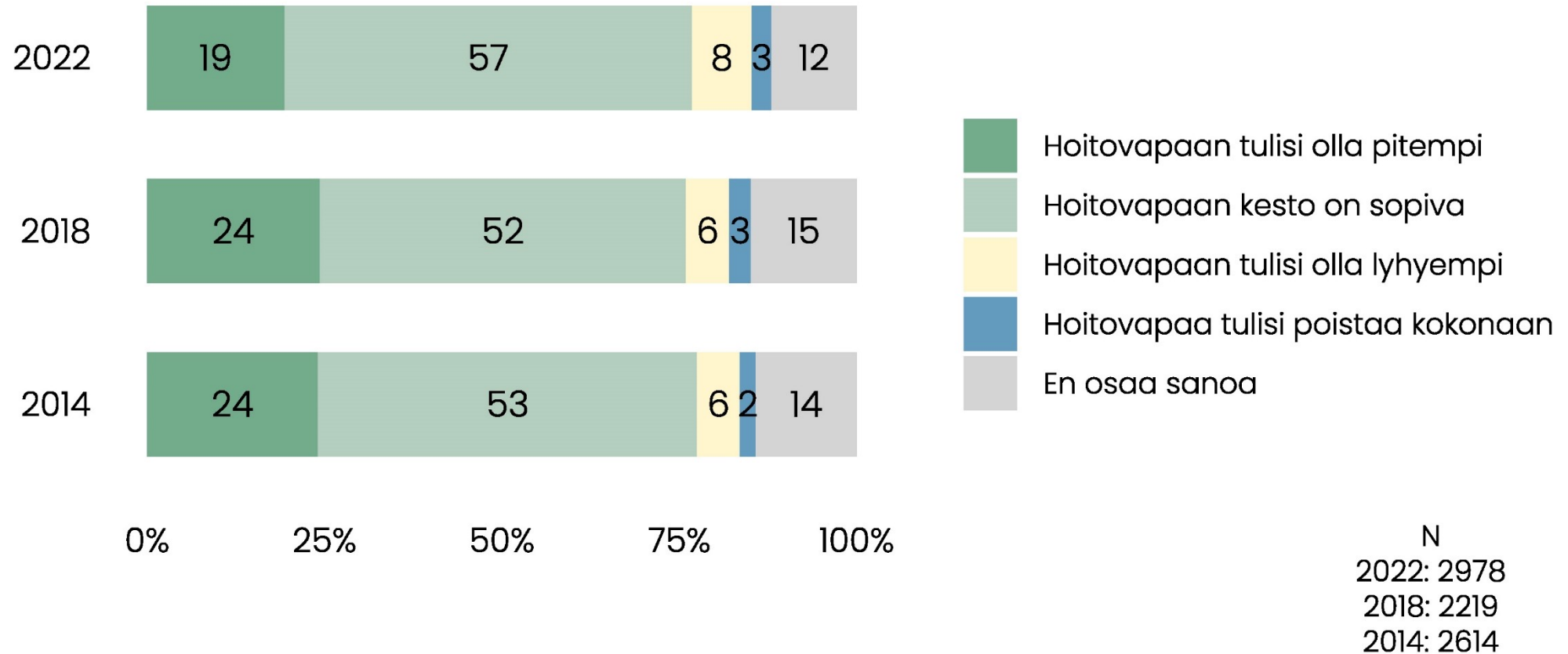
Näin ajattelivat erityisesti isät itse.

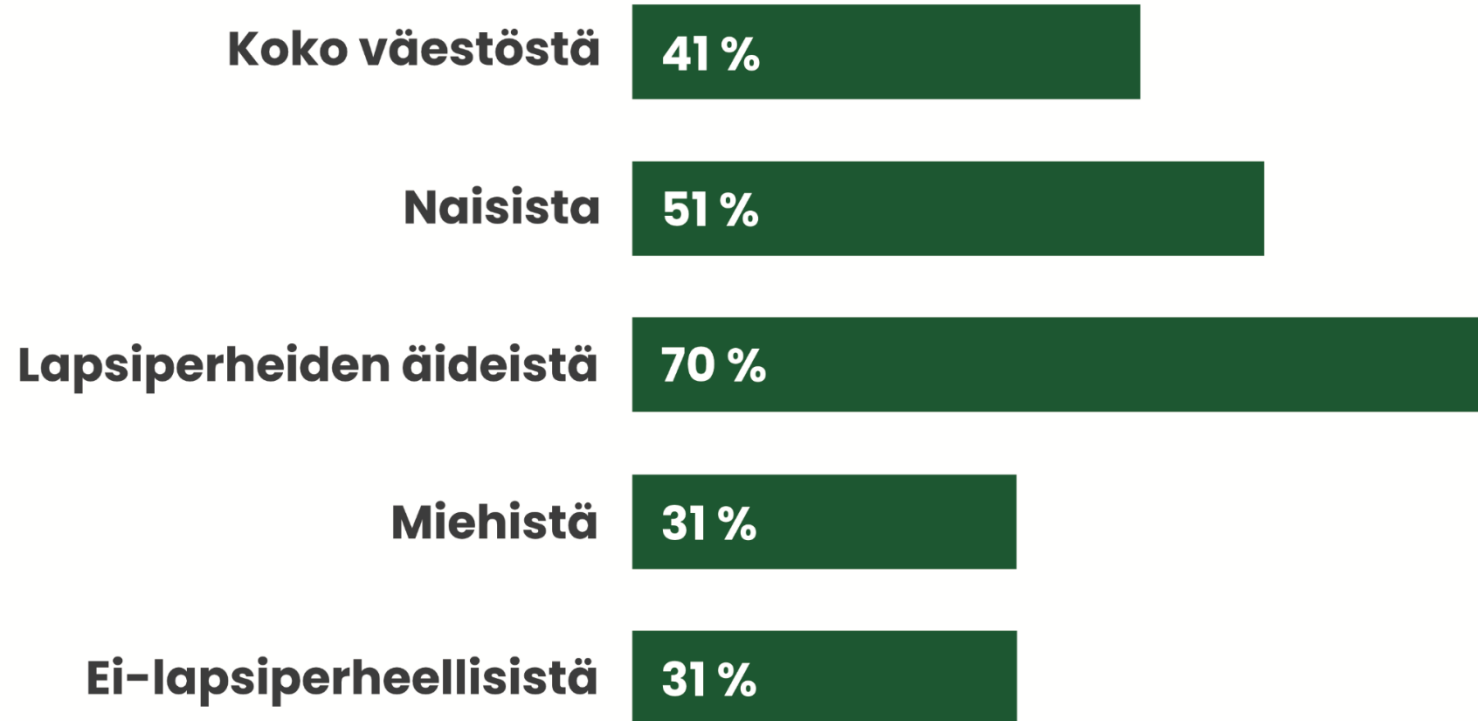
Kestosta: Vanhempainvapaiden tulisi olla vieläkin pidempiä, jotta toivottuun varhaiskasvatukseen päästäisiin

Kotihoidon tuki paikkaa nyt kuilua, mutta korvaustaso alhainen

Hoitovapaita ei uudistettu. Enemmistö (77%) kannattaa hoitovapaita edelleen.

"Hoitorahan tulisi olla suurempi."

Naisista enemmistö ja lapsiperheiden äideistä jopa 70 % toivoi hoitorahan korotusta.

Kiitos!

Perhebarometritutkijat
Noora Lehtonen ja Tiia Sorsa
etunimi.sukunimi@vaestoliitto.fi

NetResilience

ALLI
PAASIKIVEN
SÄÄTIÖ

Väestöliitto

Koska tarvitsemme toisiamme

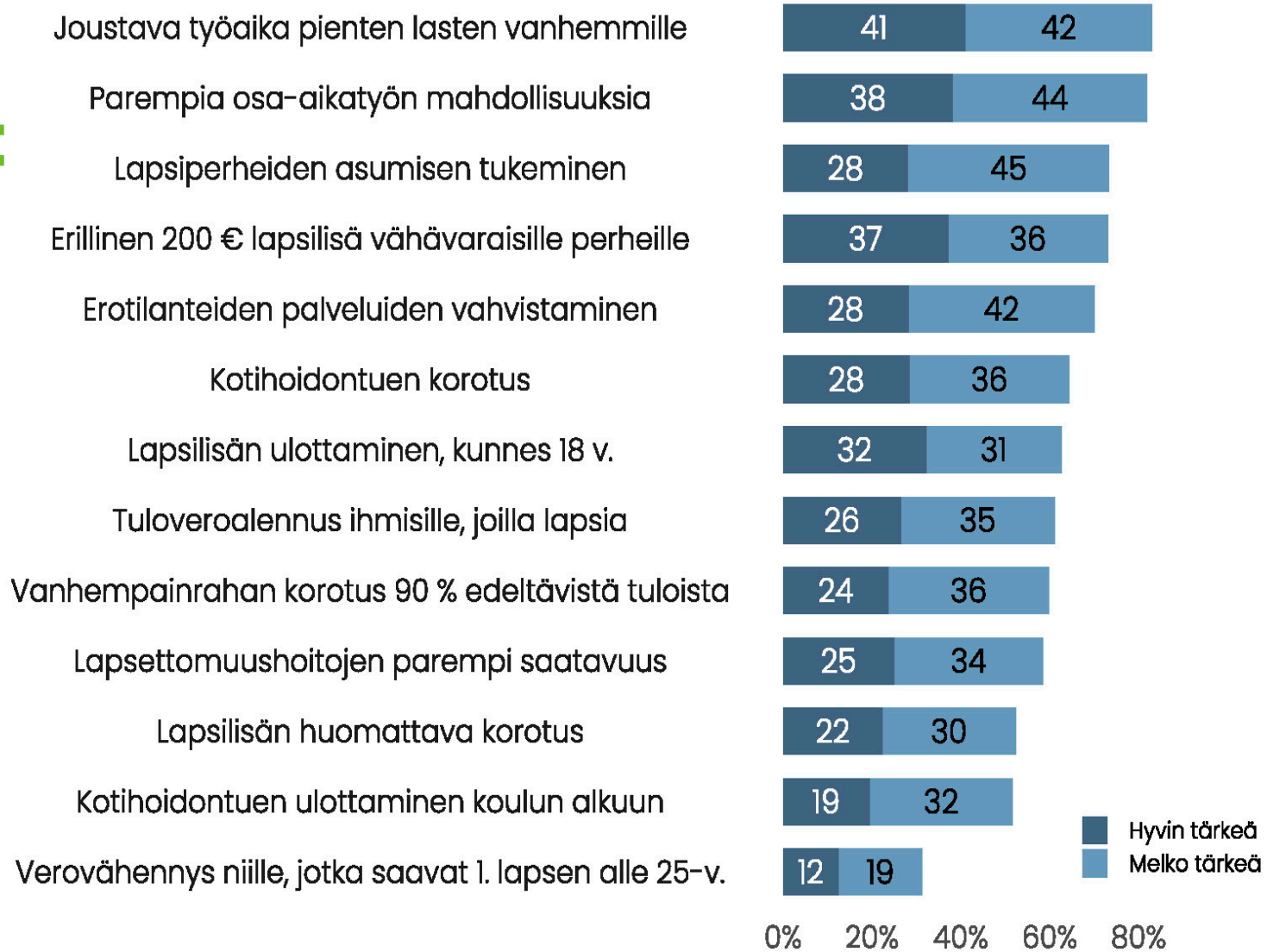
Yhteenveto

- **Kaikki suomalaiset kokevat perhe-etuuksia aiempaa tärkeimmiksi**
- **Perhevapaauudistukseen ja edeltävän hallituksen perhepolitiikkaan ollaan paljolti tyytyväisiä**
- **Lasta halutaan kuitenkin hoitaa kotona ainakin 2 vuotiaaksi**

**Lapsilisien porrastus
jakaa mielipiteitä:
50 % haluaa kasvattaa
tai pitää lisät
nykyisellään,
43 % porrastaisi tulojen
mukaan tai vähentäisi
kaikilta.**

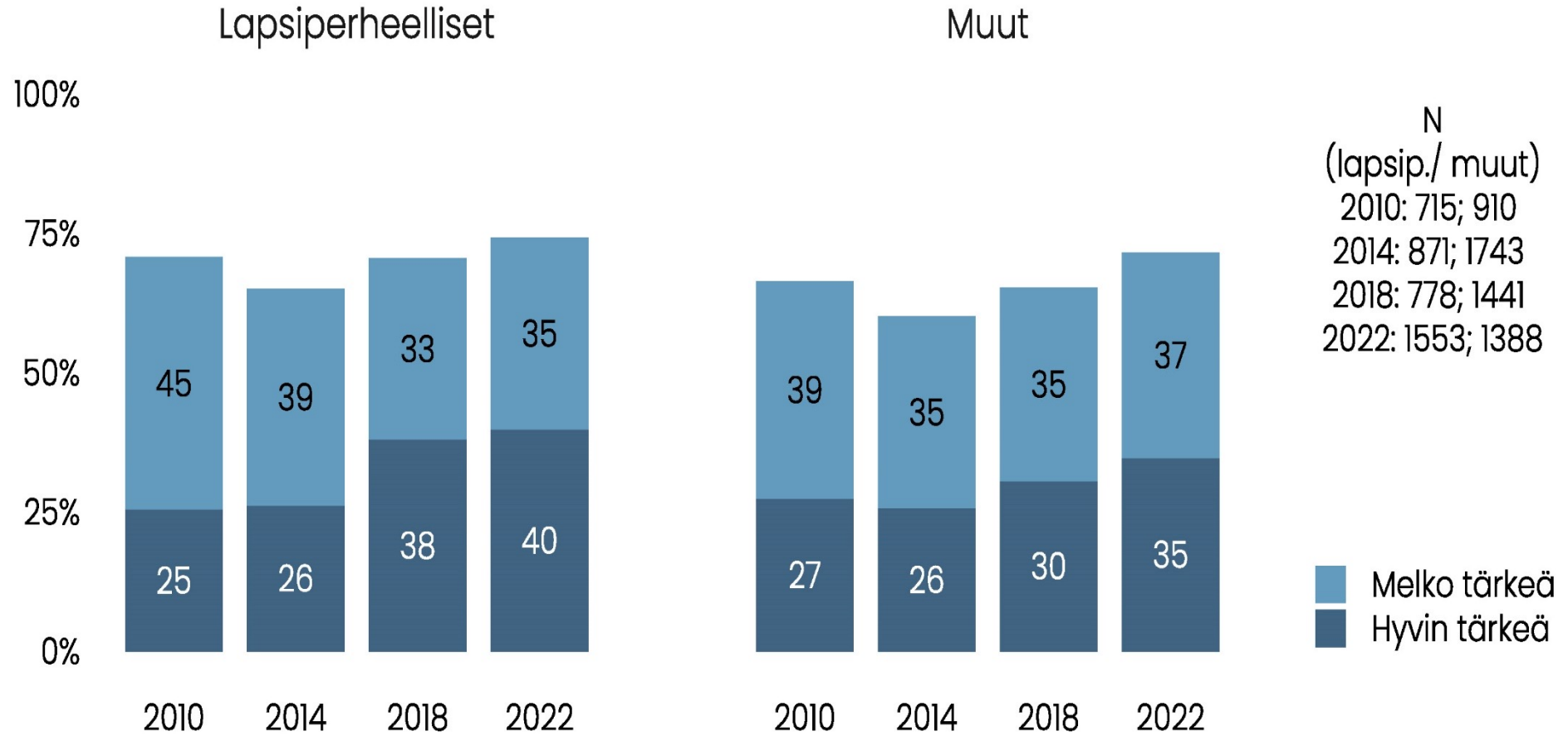
Miten tärkeänä pidät seuraavia lapsiperheitä koskevia toimenpiteitä?

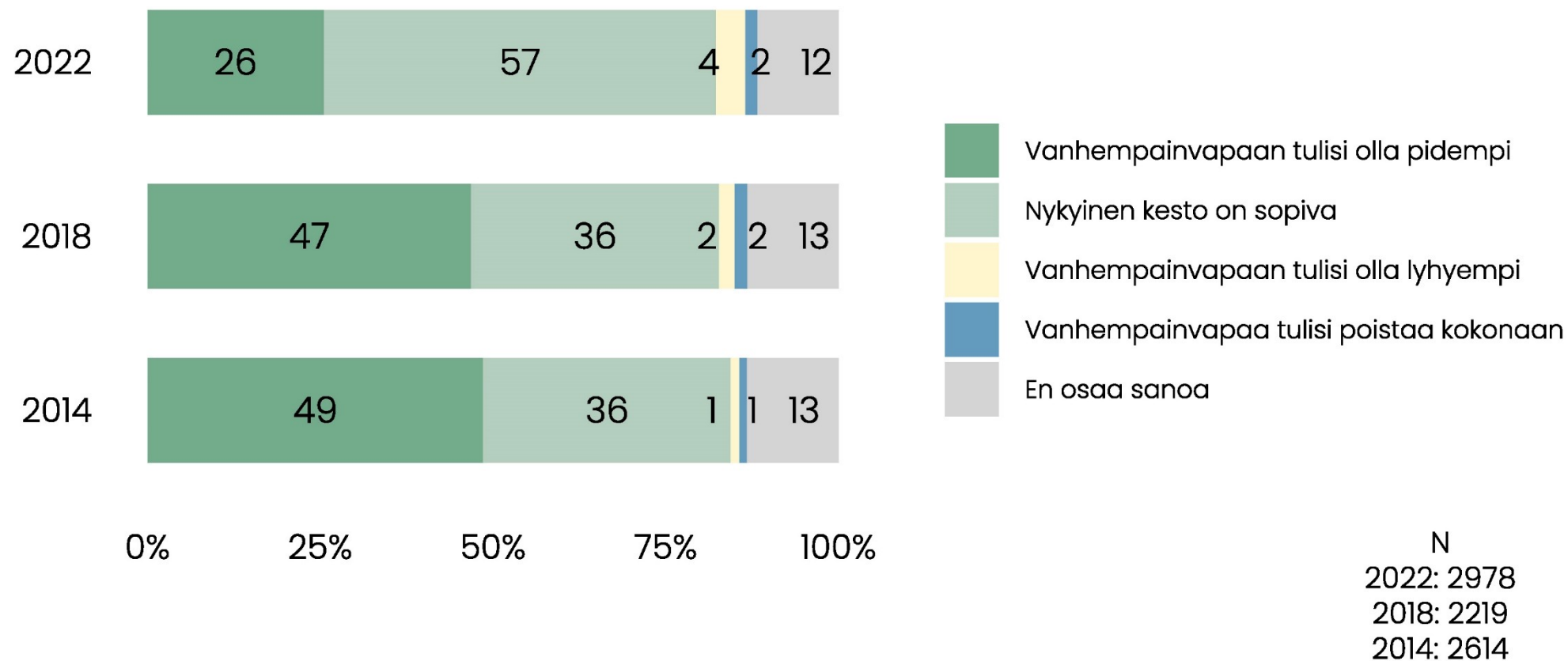
N = 3398

Miten tärkeänä pidät seuraavia lapsiperheitä koskevia toimenpiteitä?

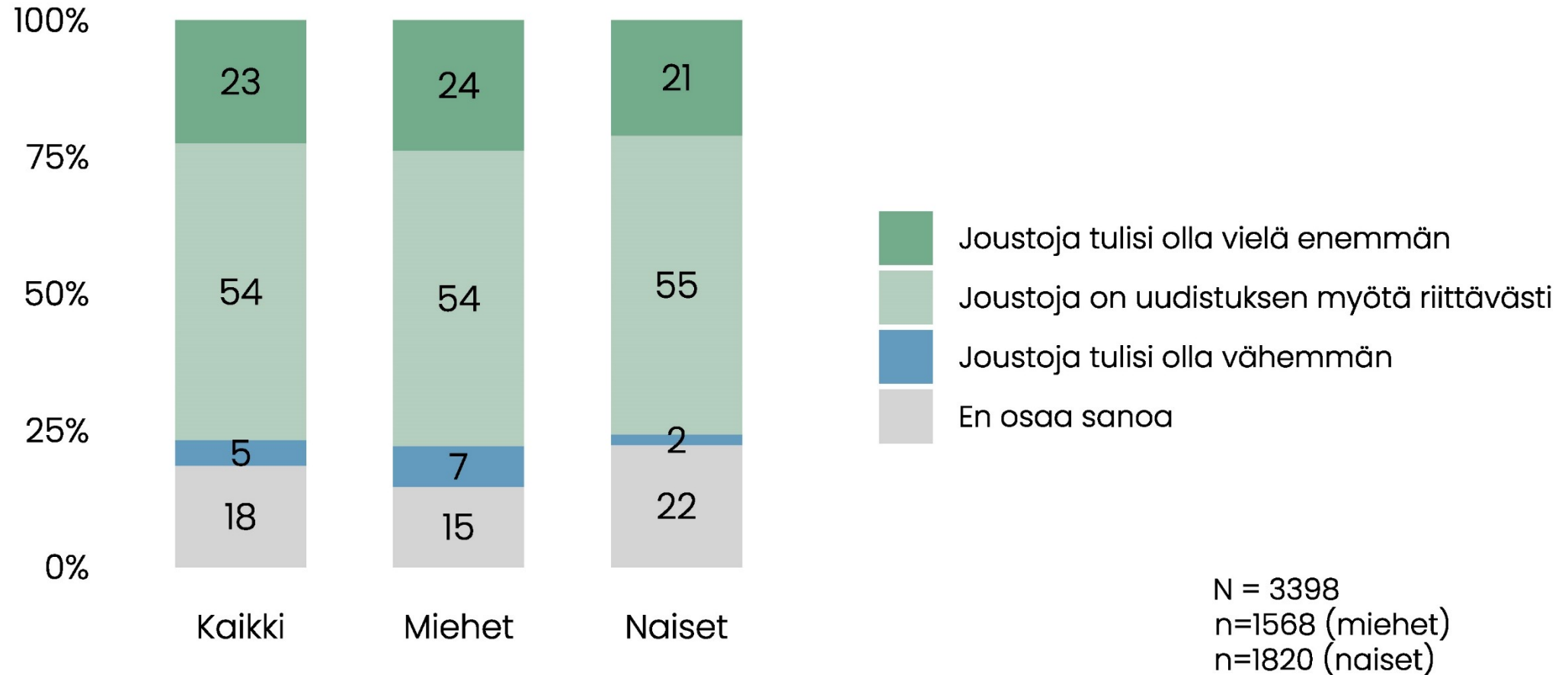
Erillinen 200 euron lapsilisä vähävaraisille lapsiperheille

Uudistunutta kestoa pidetään sopivana, mutta voisi olla pidempikin

Uuden mallin tuomiin mahdollisuuksiin yhdistää vapaita ja työntekoa ollaan tyytyväisiä

Hoitovapaiden laajentamista kannatetaan

Hoitovapaat myös omien ikääntyneiden vanhempien hoivaan

Hoitovapaat lapsen hoivaan myös muille lähisukulaisille (esim. työssäkäyvät isovanhemmat)

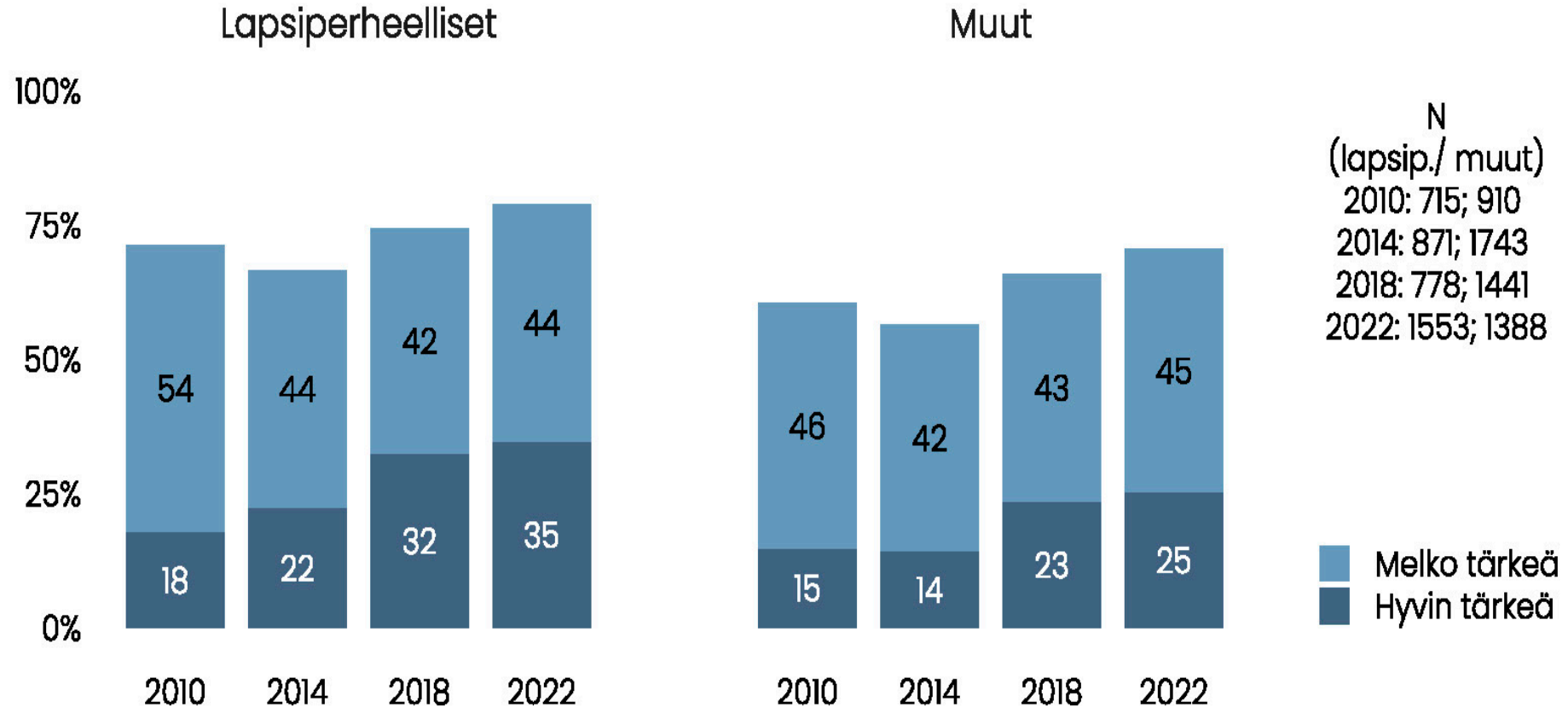
0% 25% 50% 75% 100%

■ Kannattaa ■ Ei kannata ■ Ei osaa sanoa

N = 3398

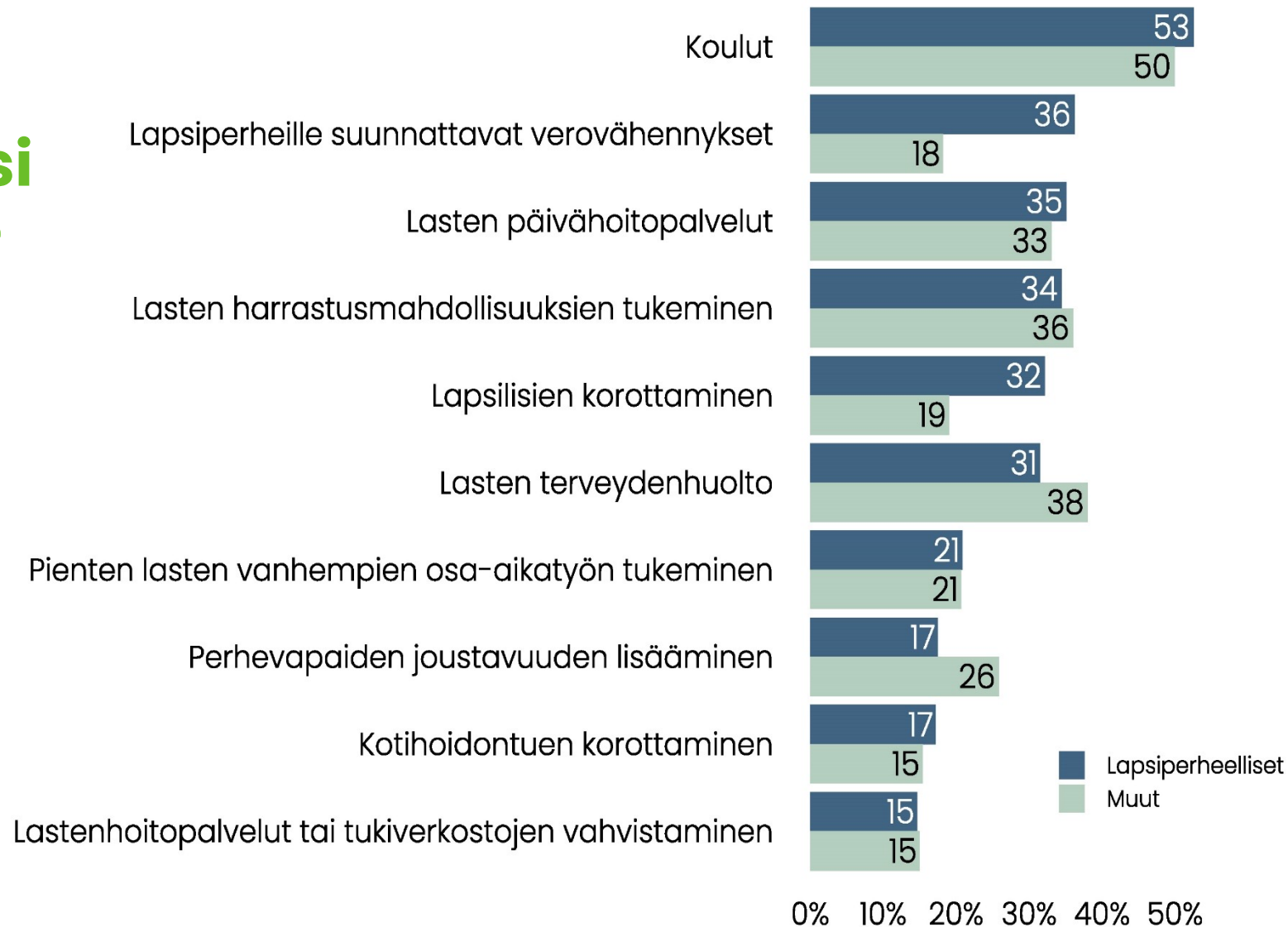
Miten tärkeänä pidät seuraavia lapsiperheitä koskevia toimenpiteitä?

Lapsiperheiden asumisen tukeminen

Mihin verovaroja tulisi kohdistaa, mikäli ne suunnataan lapsiperheiden tukemiseen?

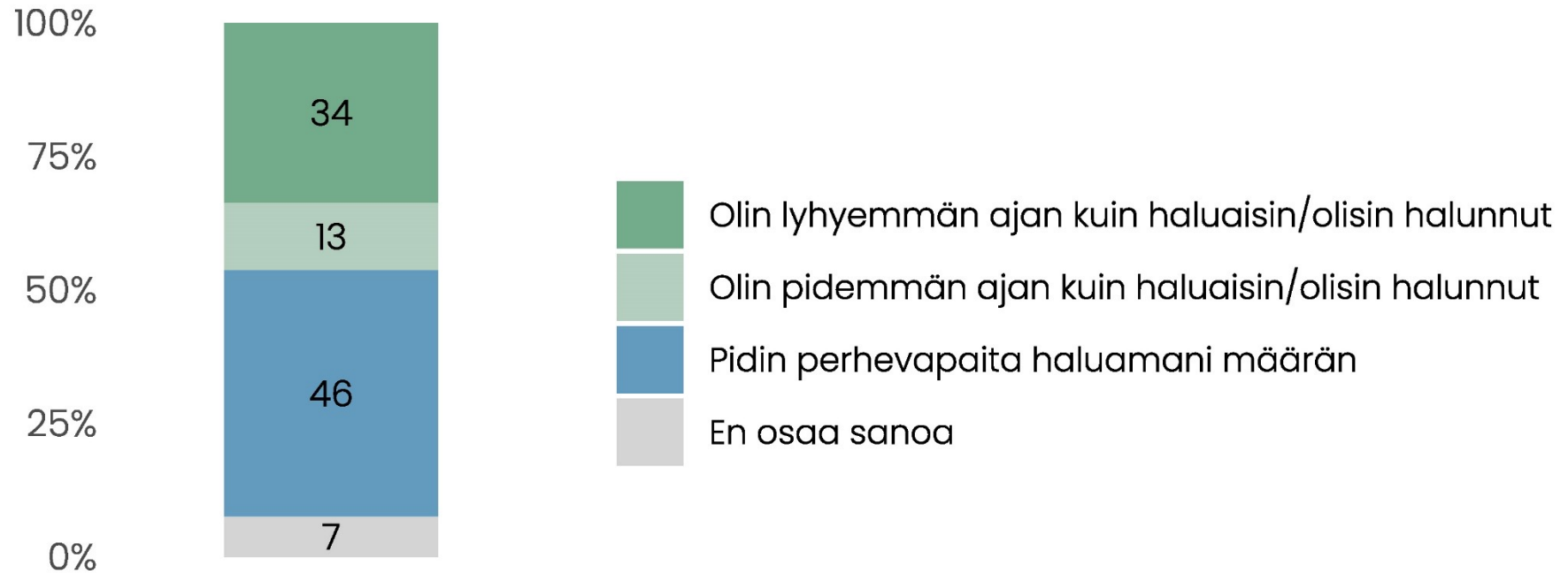
Lapsiperheelliset ja muut

n=1637 (lapsiperheelliset)
n=1718 (muut)

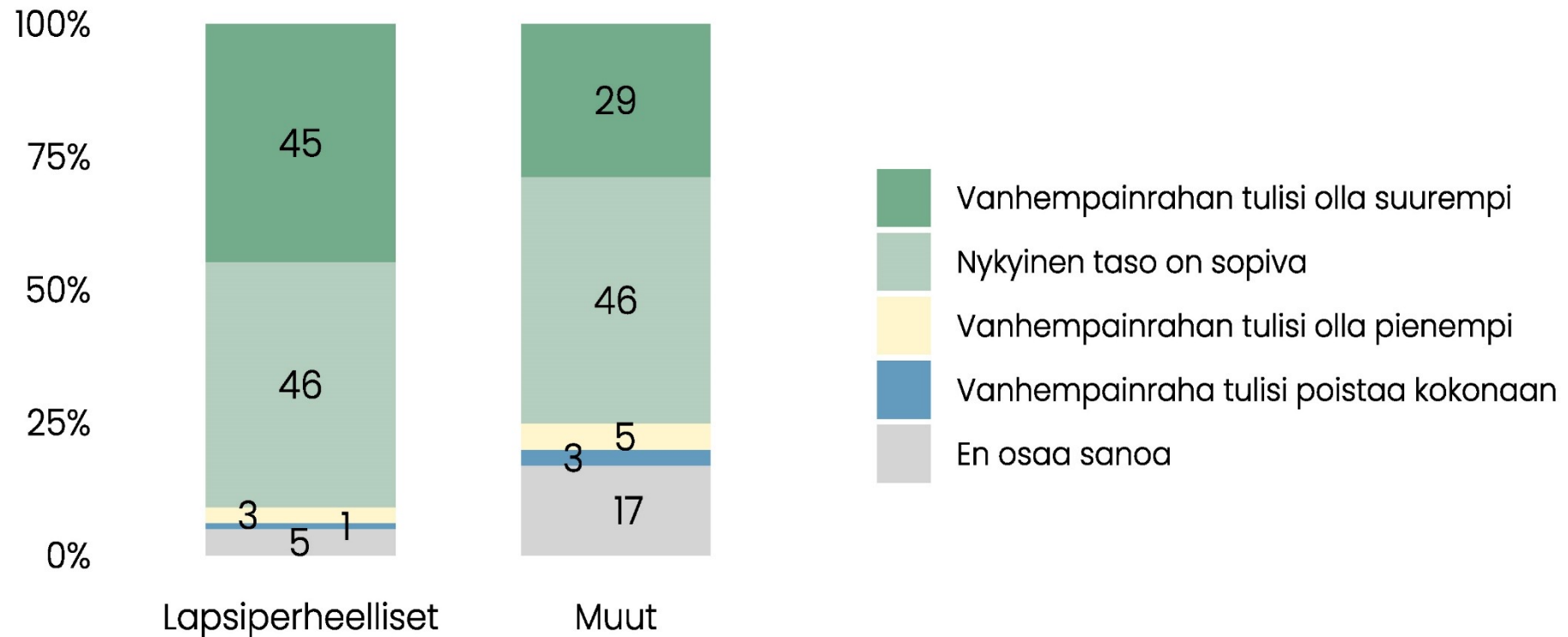
Puolet on perhevapailta haluamansa ajan, moni kuitenkin lyhempään

0–3 vuotiaiden lasten vanhemmat

n=414

Vanhempainrahan tasoa ei uudistettu. Lapsiperheellisistä puolet pitää tasoa sopivana, puolet toivoisi enemmän rahaa.

n=1637 (lapsip.)
n=1718 (muut)